
OBSAH

PŘEDMLUVA	9
1. TĚLESNÉ TRESTY V HISTORICKÉM KONTEXTU	13
1.1 Kořeny tělesných trestů	13
1.2 Cíl a obsah výchovy dětí	14
1.3 První milníky k výchově bez tělesných trestů	16
2. VÝCHOVA DĚTÍ, ODMĚNY A TRESTY	19
2.1 Reciprocita výchovy neboli o vztahu mezi vychovatelem a dítětem	19
2.2 Sebekoncepce dítěte a životní síla	21
2.3 Odměna a trest	21
2.4 Výchova autoritativní a antiautoritativní	22
2.5 Výchova kojenců bez tělesného trestu	24
2.6 Výchova batolete bez tělesného trestu	25
2.7 Výchova předškoláků bez tělesného trestu	26
2.8 Výchova dětí školního věku bez tělesného trestu	27
2.9 Devět klíčových myšlenek	28
2.10 Typologie násilí	29
3. DEFINICE TĚLESNÉHO TRESTU	31
3.1 Definice a formy tělesného trestu	31
3.2 Nejčastější forma tělesného trestu v naší kultuře	32
3.3 Definice tělesného trestu naplňujícího podstatu tělesného týrání	33
3.4 Charakteristika tělesných trestů	33
3.5 Funkce trestů	34
3.6 Fenomén spravedlivého potrestání	35
3.7 Kdy trestáme	37
3.8 Tělesný trest – prostředek autoritativní výchovy	38
3.9 Identifikační tělesné známky tělesného potrestání	40
3.9.1 Specifické identifikační tělesné známky	41
3.9.2 Nespecifické identifikační známky všech forem násilí	41

4. TĚLESNÝ TREST JAKO SOUČÁST KAŽDODENNÍHO ŽIVOTA DĚTÍ	43
4.1 Tělesný trest – součást každodenního života dětí	43
4.2 Tělesný trest pomáhá dospělému	43
4.3 Opravdový zájem rodičů	45
4.4 Jeden školní den	46
4.5 Rodinné rituály	47
4.6 Mikroklima a makroklima pomáhá tělesným trestům	47
5. TĚLESNÝ TREST A PRÁVA DĚTÍ	50
5.1 Právo na respekt lidské důstojnosti a tělesné integrity	50
5.2 Světové právní dokumenty týkající se dětí	50
5.3 Úmluva o právech dítěte	52
5.3.1 Preambule Úmluvy o právech dítěte	52
5.3.2 Článek 19 Úmluvy o právech dítěte	52
5.3.3 Vybrané články Úmluvy o právech dítěte	52
5.3.4 Právní souvislosti	53
5.3.5 Implementace Úmluvy o právech dítěte do právního řádu	53
5.3.6 Sociální a politický rozměr práv dítěte	54
5.3.7 Ochrana dětí před násilím vyjádřená kodexem trestní odpovědnosti	54
6. TĚLESNÝ TREST V RODINĚ	56
6.1 Domácí řád	56
6.2 Dvě epidemiologické studie	57
6.2.1 Tělesné tresty v dětských domovech	57
6.2.2 Epidemiologická studie v roce 1994 a její výsledky	58
6.2.3 Trend vzestupu tělesně netrestaných dětí	62
6.2.4 Epidemiologická studie v roce 2003 a její výsledky	63
6.3 Znamky chování svědčící o vnitřním problému dítěte	65
7. TĚLESNÉ TRESTY VE ŠKOLE	67
7.1 Školní kapitál a školní známka	67
7.2 Úloha školy v dokumentu Světové zdravotnické organizace	68
7.3 Kázeňský prostředek	69
7.4 Klima na základních školách	70
7.5 Epidemiologické studie	71
7.5.1 Tělesné trestání dětí ve školách – výsledky studie z roku 1994	71

7.5.2	Sonda o tělesných trestech v roce 2000	72
7.5.3	Trend vzestupu tělesně trestaných dětí ve školách – výsledky studie z roku 2003	72
7.5.4	Tělesné tresty ve škole naplňující definici týrání	72
7.6	Znalost učitelů Úmluvy o právech dítěte	73
7.7	Problémy dětí s poruchami učení a chování	73
8.	TĚLESNÝ TREST – DŮLEŽITÝ ZDROJ OSOBNOSTI	75
8.1	Osobnost dítěte	75
8.2	Vývoj osobnosti	76
8.3	Chování tělesně trestaných dětí, traumatogenní dynamika	77
8.4	Traumatizovaná osobnost dítěte	79
8.5	Tělesný trest – riziko pro nebezpečný vývoj osobnosti dítěte	79
9.	DLOUHODOBÉ NÁSLEDKY TĚLESNÉHO TRESTÁNÍ DĚTÍ	80
9.1	Trauma	80
9.2	Emocionální reakce dítěte na trauma	80
9.3	Dlouhodobý následek násilí uzavírá cyklus přenosů násilí	82
9.4	Posttraumatická stresová porucha	83
9.4.1	Diagnostické trias PSTP u dětí	83
9.4.2	Důsledky posttraumatické stresové poruchy	84
9.4.3	Spouštěče posttraumatické stresové poruchy u dětí	85
9.4.4	Terapie posttraumatické stresové poruchy	85
9.5	Tělesný trest dětí ve výzkumných projektech	86
9.6	Ochrana dítěte před zlým osudem, který má kořeny v rodině	86
10.	STRES A RESILIENCE	88
10.1	Definice stresu	88
10.2	Stresory dětí	89
10.3	Příznaky stresu	89
10.4	Adaptace a coping	90
10.5	Resilience	91
11.	DOPAD TĚLESNÝCH TRESTŮ NA RODIČE A SPOLEČNOST	93
11.1	Tělesný trest má oboustranný dopad	93
11.2	Přenos násilí v rodině	94
11.3	Vliv tělesných trestů na rodiče	94
11.4	Domácí násilí a šikanování	96

11.5	Anketa dospělé i dětské populace o existenci tělesných trestů v rodině	96
11.6	Program SZO Integrovaná ochrana dětí	97
12.	GLOBÁLNÍ INICIATIVA	99
12.1	Záměr Globální iniciativy	99
12.2	Obsah Globální iniciativy	100
12.3	Podpora a koordinace Globální iniciativy	101
12.4	Tělesné tresty dětí ve světě	102
12.5	Seminář k tělesným trestům	103
13.	POHLED NA TĚLESNÝ TREST OČIMA DĚTÍ	105
13.1	Co říkají o tělesných trestech samy děti	105
13.2	Ideální rodič očima dětí	106
13.3	Tělesný trest v kostce	107
	LITERATURA	109
	REJSTRÍK	112